

23.4.2026

KAARENHOVIN PÄIVÄKODIN YMPÄRISTÖ, LITMANEN

LAAJA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SISÄLLYSLUETTELO:

Tiivistelmä	1
Työryhmä	2
Päätösvaihtoehtojen kuvaus	2
Tiedon hankinta ja käyttö	2
Arvioinnin tulokset	3
Johtopäätökset	3

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksella tutkitaan Kaarenhovin päiväkodin rakennusoikeuden kasvattamista ja Länsi-Pyörönpuiston osan sekä Alakatu 7:n teollisuus-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueen täydennysrakentamista Litmasen kaupunginosassa Länsi-Pyörön alueella. Päiväkodin rakennusoikeutta kasvattamalla mahdollistetaan nykyistä suuremman kahdeksanryhmäisen päiväkotirakennuksen perustaminen joko laajentamalla olevaa, vuonna 1991 valmistunutta Kaarenhovin päiväkotirakennusta tai uudisrakentamalla uusi päiväkotitalo nykyisen rakennuksen tilalle. Päiväkotitontin laajentamista ehdotetaan päiväkodin pohjoispuolelle Länsi-Pyörönpuiston alueelle, missä päiväkodin nykyinen vuokrattu leikki- ja leikkialue jo sijaitsee. Uudet täydennysrakentamisen alueet sijoittuisivat kaavaluonnoksessa vaihtoehtoisesti joko nykyiselle Länsi-Pyörönpuiston lähivirkistysalueelle sekä Alakatu 7:n rakentamatta jääneelle teollisuus-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle tai yksinomaan Alakatu 7:n korttelialueelle. Alueella on nykyhetkellä voimassa kaksi asemakaavaa; kaavamuutosalueen länsiosassa vuonna 1987 vahvistunut asemakaava sekä alueen itäosassa vuonna 1993 vahvistunut asemakaava.

Asemakaavan muutoksen tarve perustuu Kuopion kaupungin talouden tasapainotusohjelman ja vuosina 2024–2026 tehdyn palveluverkkosuunnitelman tavoitteisiin tehostaa ja ajantasaistaa kaupungin palveluverkoston toimintaa. Palveluverkon kehittämisessä keskitytään muun muassa korvaamaan pienet ja huonokuntoiset palveluyksiköt peruskorjatuilla tai uusilla, mutta aikaisempaa suuremmilla yksiköillä. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon esitetyissä toimenpiteissä vuosille 2025–2035 onkin Kaarenhovin päiväkodin osalta kirjattu tavoite rakennuksen peruskorjaamisesta tai kohteen uudisrakentamisesta ja alueen palvelutarjonnan laajentamisesta 8-ryhmäiseksi. Päiväkodin uudistustarve perustuu ennen kaikkea tavoitteeseen parantaa kohteen toiminnallisuutta ja päästä eroon sen vaikeista sisäilmaongelmista sekä rakenteellisista puutteista.

Muilta osin asemakaavan muutos nojaa vahvasti kaupungin tavoitteeseen tiivistää olevaa yhdyskuntarakennetta sekä kohdistaa täydennysrakentamista joukkoliikenteen runkolinjojen läheisyyteen. Uudisrakentamisen toteuttaminen olevan kaupunkirakenteen ja valmiin infran

yhteyteen on kaupungin kestävyystavoitteiden ja kehityssintressien mukaista toimintaa, jonka tarkoituksena on luoda vetovoimaista elinympäristöä resurssiviisaasti sekä kasvattaa kaupungin tonttitarjontaa. Päiväkodin läheisyyteen toteutettuna täydennysrakentamisella on erityistä potentiaalia vedota monipuoliseen asiakaskuntaan sekä kohdistetusti etenkin lapsiperheisiin. Näin ollen asemakaavan muutoksen tarkoituksena on paitsi kehittää palveluverkostoa, myös täydentää olevaa kaupunkirakennetta ja tutkia uudisrakentamisen sijoittumista alueelle.

Työryhmä

Lapsivaikutusten arviointiin ovat osallistuneet seuraavat tahot:

Emmi Anttila, Lotta Pulkkinen / Asemakaavoitus, Kuopion kaupunki

Katri Hiltunen / Asuminen ja palveluverkosto, Kuopion kaupunki

Seppo Niiranen, Jaana Kauhanen / Tilapalvelut, Kuopion kaupunki

Marika Savukoski, Minna Kari / Varhaiskasvatuksen tukipalvelut, Kuopion kaupunki

Päätösvaihtoehtojen kuvaus

Esitetään uuden 8-ryhmäisen päiväkodin sijoittumista Länsi-Pyörölle Länsikadun ja Yläkadun varteen nykyisen Kaarenhovin päiväkodin paikalle. Päiväkoti sijaitsee vahvan joukkoliikennevyöhykkeen alueella, mikä takaa mahdollisuuden järjestää päiväkodin saattoliikenne osin joukkoliikennettä käyttäen. Sijainti Länsi-Pyörönpuiston lähivirkistysalueen vieressä ja Pyörön keskuksen palvelujen läheisyydessä takaa luonnonläheisen, terveyttä edistävän ja virikkeellisen ympäristön helpon saavutettavuuden sekä resurssiviisaan hyödynnettävyyden. Päiväkodin sijoittaminen Kaarenhovin päiväkodin nykyiselle paikalle Länsi-Pyörölle on tilallisesti ja logistisesti järkevää, ja vastaa osaltaan Litmasen-Pyörön alueen varhaiskasvatuksen pysyvien tilojen tarpeeseen pitkälle tulevaisuuteen. Alueen päiväkotihankkeiden ketjutettujen aikataulujen ansiosta Kaarenhovin päiväkodin toiminta voi jatkua kohteen korjaamisen tai uudisrakentamisen ajan Petosenmutkan päiväkodin väistötiloissa, mikä on kaupungin resurssiviisaus- ja tilankäyttötavoitteiden mukaista.

Tiedon hankinta ja käyttö

Arvioinnin taustatietona käytettävä tieto on saatu Kuopion kaupungin päätöksentekoa asiakirjoista sekä palveluverkosto- ja hankesuunnitteluprosesseista.

Arvioinnin tulokset

Lapsen edun ensisijaisuus

Hanke toteuttaa kuopiolaisten lasten etua vahvistamalla varhaiskasvatuksen palveluverkoston kattavuutta sekä terveellisten ja turvallisten päiväkotitilojen tarjontaa. Asemakaavan muutoshanke mahdollistaa aiempaa suurempaa asiakasryhmää palvelevan päiväkodin rakentamisen sekä toimivan ja virikkeellisen oppimisympäristön toteuttamisen. Uusi Kaarenhovin päiväkotiturvaa merkittävän osan Litmasen-Pyörön alueen varhaiskasvatuksen paikoista kaupungin palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.

Lapsen oikeus syrjimättömyyteen

Kaarenhovin päiväkodin palvelut sijaitsevat vahvan joukkoliikenteen sekä toimivien jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien alueella eli ovat helposti ja tasapuolisesti saavutettavissa. Päiväkotiturvaa lähialueella, ja sen säilyminen nykyisellä sijainnillaan Länsi-Pyörön asuinalueella palvelee alueen lasten ja asukkaiden tarpeita. Lisäksi päiväkodin säilyminen alueella mahdollistaa sen käyttäjien ihmissuhteiden ja yhteisöllisuuden jatkumisen ja kehittymisen: lapsi tapaa tuttuja kavereita, hoitajia ja lähialueen asukkaita.

Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen

Kaarenhovin päiväkodin laajentamisen ja uudistamisen mahdollistava asemakaavan muutos varmistaa lapsille toimivat ja terveelliset leikki- ja toimintatilat. Päiväkodin sijainti Länsi-Pyörönpuiston vieressä mahdollistaa rauhallisen ja luonnonläheisen varhaiskasvatustympäristön, kun taas päiväkodin entistä suuremmat tilat piha-alueineen palvelevat aiempaa suurempaa asiakaskuntaa ja tarjoavat lapsille mielekkään leikki- ja oppimisympäristön. Päiväkotiturvaa lähellä kotia ja pysyy samalla alueella, joten lapsen ei tarvitse opetella uusia kulkureittejä ja ympäristöjä. Tällöin tuttuuden tunne ympäristöstä säilyy, mikä vähentää lapsen kohdistuvaa stressiä. Myös perheen päivittäiset rutiinit — kuten aamutuonti ja iltapäivän hakeminen — pysyvät selkeinä ja sujuvina. Arjen ennakoitavuus ja rutiinit tukevat lapsen hyvinvointia, turvallisuuden tunnetta ja oppimista.

Alueen suunnittelussa pyritään varmistamaan turvalliset liikenneyhteydet ja tukemaan arkiliikuntaan kannustavaa elämäntapaa. Päiväkotiturvaa ja lähialueet ovat lähellä ja helposti saavutettavia, ja hyvät joukkoliikenneyhteydet takaavat alueen saavutettavuuden myös laajemmalti Kuopion kaupunkirakenteessa.

Lapsen oikeus tulla kuulluksi

Kaarenhovin päiväkodin ympäristön asemakaavamuutoksessa toteutetaan Kuopion talouden tasapainotusohjelman ja palveluverkkoselvityksen linjauksia, joiden selvitystyössä on osallistettu kaupunkilaisia, varhaiskasvatustympäristön henkilökuntaa sekä esiopetuksen oppilaita ja heidän vanhempiaan. Lisäksi kaavahanke toteuttaa Kuopion Tilapalveluiden laatiman päiväkotihankesuunnitelman tavoitteita, jonka suunnittelussa on kuultu varhaiskasvatustympäristöjen johtajia ja heidän kauttaan myös Kaarenhovin päiväkodin henkilökuntaa. Hankeprosessissa päiväkodin lapsia ei ole henkilökunnan osallistamisen lisäksi kuultu.

Johtopäätökset

Kaarenhovin päiväkodin uudistamisen ja sen mahdollistavan asemakaavamuutoksen voidaan katsoa tukevan lasten oikeuksien ja hyvän elämän toteutumista Kuopion kaupungissa. Kuopion kaupungin varhaiskasvatusverkosto perustuu tulevaisuudessa palveluverkkosuunnitelmaan, jossa Litmasen-Pyörön alueella sijaitsee kolme päiväkotia. Kaarenhovin päiväkotia on näistä yksi. Täten päiväkodin toiminnan jatkuminen ja laajentuminen sen nykyisellä sijainnilla on tarkoituksenmukainen ja kauaskatseinen toimenpide, joka mahdollistaa kaupungin palveluverkkosuunnitelman ja varhaiskasvatuspalvelujen laadukkaan toteutumisen alueella.